

NAŠA

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA
SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

LETO I — ŠT. 1 — LJUBLJANA, 26. SEPTEMBRA 1955

CENA
POSAMEZNEMU IZVODU
20 DIN

Poštnina plačana v gotovini

SKUPNOST

Edvard Kardelj

OB PRVI ŠTEVILKI „NAŠE SKUPNOSTI“

Načelo demokratičnega socialističnega samoupravljanja na osnovi družbene lastnine nad sredstvi za proizvodnjo in v okviru enotnega družbenega gospodarskega plana, je široko zastopano v teku nekaj zadnjih let v izgradnji našega gospodarskega in političnega sistema. Mnogoštevilni rezultati, ki smo jih dosegli, prepričljivo govorijo, da je praksa to načelo potrdila gospodarsko in politično.

Toda praksa je odkrila tudi vrsto pomanjkljivosti v mehanizmu, ki smo ga dozdaj gradili na tem načelu. Prav te pomanjkljivosti in slabosti moramo jasno zapaziti, če hočemo zagotoviti najhitrejši možni tempo socialistične izgradnje. Te pomanjkljivosti so često vzrok mnogih težav in negativnih pojavov v našem gospodarskem življenju, kot so razne kršitve zdravih planskih proporcij, škodljivo razširjanje investi-

cijske izgradnje preko dopustnih planskih okvirov, razni ozko-srčni in drugi škodljivi lokalni računi, ki vodijo k povečanju cen itd. Razume se, da tak pojavi ne povečujejo samo težav v našem gospodarskem življenju, temveč bistveno ovirajo napredek celotnega gospodarskega in političnega sistema.

Ena najvažnejših nalog naše zakonodaje in organizacijske dejavnosti je v sedanjem času potemtakem ta, da iz pridobljenih izkušenj potegnemo ustrezajoče zaključke in da pospešeno delamo na dopolnjevanju in spopolnjevanju gospodarskega in političnega mehanizma, čigar osnove smo postavili v teku zadnjih let. Sistematični napor v tej smeri bodo zagotovili po eni strani nadaljnji razvoj in okrepitev mehanizma socialističnega samoupravljanja na vseh sektorjih družbenega življenja, a po drugi strani bodo pripomogli, da bomo zagotovili dovolj krepak in enoten okvir, da bi se onemogočile vse tiste zavestne in podzavestne prekoračitve materialnih možnosti, ki jih dovoljuje raven naših gospodarskih moči, prekoračitve, ki nam prizadevajo gospodarske in politične težave. Ni nobene dvoma, da bi prav odstranitev takih pojavov, kakor tudi vsake možnosti samovoljnosti ali zasluzka brez ustrezajočega dela, oziroma

(Nadaljevanje na 2. strani)

Beseda uredništva

Pri nas imamo na vseh glavnih področjih našega družbenega življenja sistem samoupravljanja. Delovni ljudje naše države neposredno vršijo družbene funkcije v podjetju, zadrugi, komuni, ljudskih skupščinah, zbornicah, nadalje na področju prosvete, socialnega skrbstva, v raznih svetih itd. V takih pogojih je, kakor vidimo iz uvodnika tov. Kardelja, najbolj važno, da je naš delovni človek pravilno obveščen o osnovnih vprašanjih našega gospodarskega in družbenega življenja. »Naša skupnost« ima pri tem odgovorno nalogo.

»Naša skupnost« bo v prvi vrsti skušala dati dober pregled našega gospodarskega razvoja. Redno bo spremljala gospodarsko življenje po določenih statističnih in grafičnih pokazateljih. Prav tako bo dajala pregled glavnih ukrepov in predpisov zveznih organov — Ljudske skupščine FLRJ in Zveznega izvršnega sveta. »Naša skupnost« bo poudarjala zlasti smisel teh ukrepov. S tem bo omogočeno, da bodo naši delovni ljudje spoznavali našo ekonomsko politiko, kakor tudi politiko na socialnem, zdravstvenem in kulturnoprosvetnem področju. Razen tega bo »Naša skupnost« spremljala tudi vprašanja, ki so v zvezi s funkcioniranjem in razvojem našega sistema samoupravljanja. Govorila bo o pozitivnih izkušnjah v delu delarskih svetov, upravnih odborov, zadrug, komun itd. Toda govorila bo tudi o negativnih pojavih, katerih objektivne in subjektivne korenine je označil tov. Kardelj.

»Naša skupnost« bo pisala tudi o delu naših podjetij, zadrug ter individualnih proizvajalcev, o njihovih uspehih v proizvodnji in njihovih problemih.

To bi bila glavna vsebina »Naše skupnosti«. Toda ta se bo dotikala še raznih drugih vprašanj. Prinašala bo tudi kratke informacije s področja znanosti in tehnike, ki imajo, oziroma bi utegnile imeti tudi praktičen gospodarski pomen. Prav tako bo prinašala tudi informacije iz svetovnega gospodarstva. Končno pa menimo, da bo za mnoge bralce koristno, če najdemo v časopisu tudi nekaj osnovnih vprašanj iz politične ekonomije. Zato bo v »Naši skupnosti« izhajal krajši tečaj o teh vprašanjih.

Vse to pojmuje kot eno plat nalog »Naše skupnosti«. Druga plat pa se nanaša na poljudno obravnavanje snovi. Zato bomo osnovne gospodarske odnose prikazovali v časopisu z različnimi risbami in lahko umljivimi grafikoni ter slikami.

Jasno je, da je za uspeh pri tej resni nalogi potrebno sodelovanje in pomoč delovnih kolektivov in političnih organizacij na terenu. »Naša skupnost« se bo trudila, da bosta ta zveza in sodelovanje čim tesnejša. Pričakujemo, da bomo v tem naleteli na polno podporo že od vsega začetka.

»Naša skupnost« upa, da bo izvrševala svojo vlogo kot koristen priročnik za naše delovne ljudi in druge politično aktivne državljane v borbi za razvoj naše enotne socialistične skupnosti.

IZ VSEBINE LISTA

Edvard Kardelj: Ob prvi številki »Naše skupnosti«
Kiro Gligorov: Gibanje gospodarstva v letu 1955
Dušan Vuković: Po spremembi cen žitaric in masti
A. Golušić: Borba za povečanje donosa pšenice
M. Tucović: Kmetijski pridelek v letošnjem letu
A. G.: Kako omogočiti uporabo večjih poljedelskih strojev
I. M.: Položaj v kmetijskih zadrugah
T. Tišina: Vplačevanje davka na dohodek zaostaja
Preci: Štirikrat več električne energije kakor l. 1939
Anketa »Naše skupnosti«: Razdelitev dobička med komunami in podjetji
Lj. M.: Problemi so!
N. B.: Trošiti se smejo samo ustvarjena sredstva
Dr. Nikola Balog: Novi predpisi v trgov. dejavnosti
Dr. Dušan Stanković: Atomi v službi kmetijstva
Ljubosav Marković: Proizvodnja.

POGLED NA ZENICO

brez ustrezajočega povečanja proizvodnosti dela, zagotovila nadaljnjo kvaliteto rast in krepitev mehanizma socialističnega samoupravljanja ter s tem tudi vsega novega, kar je jugoslovanska socialistična revolucija prispevala k splošnim socialističnim izkušnjam.

Toda to je samo en del problema. Razen konkretnih zakonodajnih in organizacijskih ukrepov je potrebna tudi večja politična dejavnost organizacij ZKJ, SZDLJ, sindikatov itd. med delovnimi množicami, predvsem pa je potreben večji njihov napor za dviganje socialistične družbene zavesti pri naših delovnih ljudeh.

Slehnemu zavednemu borcu za socializem mora biti jasno, da izgradnja našega demokratičnega socialističnega mehanizma in socialističnih odnosov sploh, zlasti pa izgradnja organov družbenega upravljanja ne more zadevati samo zakonodajstva in drugih državnih ukrepov. Boljše ali slabše funkcioniranje tega mehanizma in s tem tudi njegov hitrejši ali počasnejši razvoj je odvisen prav toliko, ali morda še bolj tudi od tega, koliko so delovni ljudje sposobni pravilno izkoristiti obstoječi mehanizem socialistične demokracije, koliko so sposobni videti povezanost individualnih in kolektivnih družbenih koristi, koliko so sposobni združevati obedve te koristi. A prav tu v teh stvareh pri nas ni vedno vse v redu in dobro.

Pojavi, kot so lokalizem, partikularizem itd. često predstavljajo zelo resno težavo v izgradnji in utrditvi mehanizma družbenega samoupravljanja. Razume se, ti pojavi niso za nas nič nepričakovane. Oni imajo svoje objektivne in subjektivne vzroke. Objektivne vzroke bo odstranil šele nadaljnji razvoj proizvodnih sil v vsej naši državi, dočim je subjektivne vzroke moči odstraniti v prvi vrsti z intenzivnejšim političnim in vzgojnim delom med množicami.

Predvsem imamo opravka z močnimi ostanki miselnosti, ki se je formirala še v času stare Jugoslavije, ko so bili državna oblast in gospodarski vrhovi — od tovarn do bank — čisto nasprotje koristim delovnih ljudi in ko je edino razredna borba mogla rešiti notranja protislovja in nasprotja. Zato se še danes dobršen del naših delovnih ljudi ni navadil, da bi gledal na svoje osebne koristi skozi koristi skupnosti. Razen tega so tudi materialni razlogi, ki povzročajo take pojave, predvsem neenakomerna razvitost naše dežele, izredno napeti notranji odnosi v proporcijah naše gospodarske izgradnje, nujnost odzemanja dokajšnjih sredstev za potrebe narodne obrambe itd. Te objektivne vzroke, kot rečeno, lahko odstranimo samo z nadaljnjim razvijanjem proizvodnih sil in z ustrežajočimi spremembami v naši gospodarski politiki. Eden od osnovnih virov subjektivnega značaja za negativne pojave v delu organov samoupravljanja leži v dejstvu, da naši delovni ljudje niso niti dovolj, niti vedno pravilno obveščeni o konkretnem stanju stvari v gospodarstvu in drugih področjih družbenega življenja pri nas, to pomeni, da nimajo dovolj pogleda v možnosti in potrebe skupnosti. Brez poznavanja vsaj najosnovnejših dejstev o objektivnem stanju stvari in konkretnih materialnih možnostih, s katerimi skupnost razpolaga, kakor tudi brez zadostnega poznavanja razlogov in ciljev konkretne politike, ali ukrepov posameznih družbenih organov, delovni ljudje v samoupravnih organih ne morejo biti sposobni izdajati kvalitetnih sklepov o bistvenih vprašanjih našega družbenega življenja. Stopnja samoupravljanja je v tem smislu absolutno odvisna od sposobnosti delovnih ljudi, da zrelo in objektivno ocenjujejo probleme, o katerih morajo odločati. Nadaljnji napredek našega mehanizma socialističnega družbenega upravljanja je odvisen potemtakem v veliki meri tudi od tega, v kakšni meri bodo naše vodilne organizacije Zveza komunistov, Socialistična zveza delovnih ljudi in sindikati, kot tudi druge družbene organizacije, sposobne, da s svojim vsakodnevnim delom med množicami prispevajo

k dvigu družbene zavesti naših delovnih ljudi, da skrbijo za poglobitev njihovega znanja in da jih stalno usposablja za odgovorne dolžnosti v organih družbenega upravljanja. Toda prav na tem področju kaže delo naših političnih organizacij dosti pomanjkljivosti. Veliki večini naših delovnih ljudi je sicer znano, da je dvig življenjskih razmer v pogojih socialistične države, kot je naša, odvisen izključno od nadaljnjega razvoja proizvodnih sil, od boljšega in praktičnejšega dela vsakega posameznika in od čim boljšega in pravilnejšega izkoriščanja obstoječih sredstev in možnosti, to je od boljše ali slabše gospodarske politike, ki — razume se — mora upoštevati tudi mednarodne razmere, v katerih živimo. Toda niti naši državni organi, niti naše politične organizacije še niso storile vsega, da bi vsak naš aktivni socialistični državljani imel vsakodnevno jasen vpogled v vse te elemente. Posledica vse te slabosti je vsekakor tudi v tem, da naš dnevni tisk posebno glede objektivne gospodarske informacije in pojasnjevanja ne zadovoljuje. Predvsem tudi tisk sam ni dovolj obveščen in zato često pada pod vpliv raznih negativnih tendenc in raznih površinskih pojavov ter trenutnih težav.

Ker se naše politične organizacije, državni organi in naš socialistični tisk premalo brigajo za pravilne informacije in pojasnjevanje delovnim množicam, se pa zato brigajo drugi od zavestnih sovražnikov pa do nosilcev zaostalih pojmovanj ali ljudje, ki gledajo na stvari samo skozi ozka lokalistična očala in ki vsakodnevno, ne samo na ulici, temveč tudi po našem tisku in naših družbenih organizacijah ne dajejo napačnih informacij samo z besedami, temveč tudi z lažnimi ali napačno pojmovanimi številkami.

Vsemu temu je treba dodati še to, da imamo v našem gospodarskem in političnem aparatu dokajšnje število gospodarskih in drugih strokovnjakov, ki so se vzgajali v pogojih stare družbe in ki se danes kljub dobri volji večine izmed njih ne morejo otresti starih shem in pojmovanj. Ob nezadostni dejavnosti naših političnih organizacij in njihovi nezadostni borbi za zdravo marksistično ideološko osnovo naše gospodarske prakse taki ljudje, razumljivo, podzvestno vnašajo v našo prakso socializmu tuje elemente in negativno vplivajo na formiranje družbene zavesti delovnih ljudi, še prav posebno odgovornih ljudi v organih družbenega upravljanja in s tem ovirajo celotno delo na izgradnji našega socialističnega družbenega mehanizma. Ni potrebno posebej poudariti, da so organi samoupravljanja na terenu podvrženi vplivu takih tendenc in to tembolj, kolikor manj imajo naši delovni ljudje direktnega vpogleda v stanje stvari, to je, da so toliko bolj izključno odvisni od ocen in tolmačenj strokovnega aparata.

Očitno je torej, da mora biti ena od najvažnejših aktualnih nalog Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, sindikatov, pa tudi naših državnih in družbenih organov sistematično delo na pravilno in v poljudni obliki podano informiranje državljanov o naši stvarnosti, kakor tudi na tolmačenju raznih pojavov v tej stvarnosti. Pri tem ne gre za neko prazno propagandistično opravičevanje takih ali drugačnih postopkov posameznih družbenih organov, temveč v prvi vrsti za objektivno prikazovanje dejstev in pojasnjevanje, na podlagi katerega si bodo mogli naši ljudje sami ustvarjati svoje lastne socialistične zaključke.

V tem pogledu je vsekakor treba preskrbeti več poljudnih informativnih publikacij. Treba bo tudi več predavanj in seminarjev za člane delavskih svetov, za odbornike in druge funkcionarje ljudskih odborov, za aktiviste Socialistične zveze delovnega ljudstva in sindikatov itd. V tej smeri se mora bolj orientirati tudi naš dnevni tisk in naša strokovna literatura. Tudi po naših šolah bo treba o takih nalogah voditi več razčuna. Naša mladina, ki prihaja iz osnovnih in srednjih šol, bi morala biti najosnovnejše pri-

pravljena za sodelovanje na tak ali drugačen način pri delu organov družbenega upravljanja v enem izmed področij družbenega življenja. Tudi vsakodnevno delo v osnovnih političnih organizacijah bi moralo biti večidel orientirano v to smer. Razume se, tudi zvezni organi, državni in politični, morajo razviti ustrezajočo iniciativo v tej smeri in skrbeti mnogo bolj, kot doslej za pravilno razlaganje in tolmačenje storjenih ukrepov in pa redno obveščati našo javnost o pozitivnih in negativnih rezultatih posameznih pomembnejših ukrepov. To je edini način, po katerem bo naš zavedni državljani mogel oceniti upravičenost ali neupravičenost takih ukrepov. In končno, treba je povečati sistematično skrb in načrtno delo na dviganju strokovnih kadrov, da bodo sposobni z načelnih marksističnih idejnih pozicij upirati se negativnim tendencam in pojavom oziroma, da bodo s tako idejno borbo vplivali na formiranje zavesti širokih množic.

Prispevek k tako postavljeni nalogi pomeni tudi sklep Predsedstva Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, da začne izdajati »Naša skupnost«. S tem sklepom Predsedstvo SZDLJ ni imelo namena povečati število naše gospodarske strokovne literature še z enim časopisom. Nasprotno, »Naša skupnost« ni namenjena v prvi vrsti gospodarskim strokovnjakom, temveč vsem tistim našim številnim državljanom, ki zavzemajo odgovorne funkcije in naloge v organih družbenega samoupravljanja in ki s pozornostjo spremljajo delo teh organov: članom delavskih svetov in vsem delavcem, članom in funkcionarjem kmetijskih zadrug in družbeno aktivnim delovnim kmetom, odbornikom ljudskih odborov in članom njihovih svetov, aktivnim udeležencem zborov volivcev itd., a zlasti vsem tistim aktivnim članom Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki aktivno sodelujejo v našem socialističnem družbenem življenju. Vsem tem socialističnim borcem in aktivnim državljanom naše domovine naj bi »Naša skupnost« v čim bolj preprosti obliki in jeziku dajala tiste neobhodne informacije in konkretna pojasnila o materialnem stanju in posameznih pojavih in odnosih v naši deželi, brez katerih noben državljani ne bi mogel zavestno in smotrno odločati v organih samoupravljanja. Taka »Naša skupnost« naj bi pomagala tudi pri delu organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije in sindikatov, a vsekakor bo koristila tudi našemu dnevnemu tisku. S takim svojim delom bo ona nedvomno pripomogla k enotnejšemu gledanju na posamezne aktualne probleme naše socialistične izgradnje, kakor tudi k enotnejšemu formiranju naše socialistične in družbene zavesti sploh.

Seveda, da bi list lahko ta svoj smoter dosegel, mora iti čim širše med delovne ljudi in mora biti brezpogojno pisan tako, da ga bodo naši delavci in kmetje razumeli. On mora postati njihov vsakodnevni priročnik in najvažnejši vir njihovega gospodarskega in družbenega izobraževanja. Zato mora biti aktualen in konkreten, živ spremljevalec vseh pojavov in dogodkov v naši socialistični izgradnji, posebno tistih, ki zadevajo vodilne samoupravne organe.

Predsedstvo SZDL Jugoslavije je zategadelj prepričano, da bodo vse naše politične in sindikalne organizacije in vsi zavedni socialistični državljani ne samo pozdravili pojav »Naše skupnosti«, temveč se bodo tudi aktivno potrudili, da bo ta list našel pot čim širše med delovne ljudi. Predsedstvo SZDLJ prav tako pričakuje, da se bo med listom in njegovimi bralci vzpostavil živ kontakt, ki bo omogočil, da bo »Naša skupnost« zares zmogla redno in hitro odgovarjati na aktualna vprašanja, ki se vsakodnevno postavljajo pred naše državljane in pred njihove družbene organe. V tem smislu bo list nedvomno tudi pripomogel k neposrednejšemu povezovanju zveznih družbenih, političnih, pa tudi državnih organov, z našimi osnovnimi samoupravnimi družbenimi organi in političnimi organizacijami.